PRESSEMEDDELELSE

PRESSEMEDDELELSE – Forbrugerombudsmanden: Yderligere 100 låneaftaler er ugyldige

Pressemeddelelse · Offentlig forvaltning

Forbrugerombudsmanden har vurderet 100 nye sager, hvor overgældsatte forbrugere har fået forbrugslån, som de aldrig skulle have haft. Dermed er der i alt behandlet 166 sager om ugyldige lån i 2020. Lånene er ugyldige, fordi en kreditværdighedsvurdering ville have vist, at forbrugerne slet ikke havde de økonomiske forudsætninger for at overholde låneaftalerne.

Efter at have modtaget mange klager fra overgældsatte forbrugere har Forbrugerombudsmanden behandlet yderligere 100 sager om uansvarlig långivning. Lånene er ydet af 18 forskellige banker og forbrugslånsvirksomheder.

Forbrugerombudsmanden har vurderet, at de involverede bankers og forbrugslånsvirksomheders vurdering af forbrugernes kreditværdighed var mangelfuld, og at lånene er ugyldige, fordi den lovpligtige kreditværdighedsvurdering ville have vist, at forbrugeren blev overgældsat. Når låneaftalerne er ugyldige, skal forbrugerne kun tilbagebetale selve lånebeløbet, men ikke renter og omkostninger – herunder misligholdelsesomkostninger. De indbetalinger, som forbrugeren evt. allerede har foretaget på lånet, kan modregnes i lånebeløbet.

Indtil videre har Forbrugerombudsmanden behandlet i alt 166 lånesager i 2020, hvor overgældsatte forbrugere har fået forbrugslån, som de aldrig skulle have haft. Der er eksempler på, at forbrugere har fået dyre forbrugslån, selvom de i forvejen hverken havde penge til husleje eller mad.

Samtidig har flere fogedretter i 2020 afsagt kendelser om at låneaftaler er ugyldige, fordi lånevirksomhederne ikke har foretaget den lovpligtige vurdering af forbrugerens kreditværdighed, hvilket har ført til en overgældsætning af forbrugeren. Ifølge kreditaftaleloven har långivere pligt til at vurdere, om en forbruger, der ansøger om lån, er kreditværdig, før de yder lånet – det vil sige vurdere, om forbrugeren har råd til lånet.

Lånevirksomheders kreditværdighedsvurdering skal altid tage udgangspunkt i den enkelte forbrugers økonomiske forhold. Det vil sige oplysninger om forbrugerens formue og gæld samt de løbende faste indtægter og udgifter. Oplysningerne kan fx indhentes fra eSKAT, tingbogen, bilbogen, gældsregistre samt via kontooplysningstjenester, som trækker data fra forbrugerens bankkonto.

Forbrugerombudsmanden har dog set flere eksempler på, at dokumentation i form af banktransaktionsdata skal anvendes med forsigtighed, da forbrugere ikke altid foretager betalinger fra sin konto, men også kan anvende fx kontanthævninger til betaling af udgifterne eller helt undlade at betale sine udgifter. Det er derfor Forbrugerombudsmandens opfattelse, at bankkontooplysningerne ikke kan stå alene som dokumentation for udgifterne, men skal sammenholdes med anden data – fx fra eSkat.

Flere af bankerne og forbrugslånsvirksomhederne har undladt at foretage en individuel kreditværdighedsvurdering af forbrugeren med henvisning til fx lånets og/eller ydelsens ringe størrelse. Forbrugerombudsmanden har meddelt disse virksomheder, at der altid skal foretages en kreditværdighedsvurdering uanset størrelsen af kreditten og den månedlige ydelse, inden der ydes forbrugerkredit.

Nogle lånevirksomheder gav desuden lån uden at være klar over, at forbrugeren var enlig forsørger med børn, andre lånevirksomheder tog udgangspunkt i forbrugerens næsten et år gamle årsopgørelse, selvom de kunne have set i eSKAT, at der sidenhen var sket betydelige indtægtsfald. I flere tilfælde blev der heller ikke taget hensyn til, at årsopgørelserne viste, at forbrugeren havde renterestancer og måtte have betydelig gæld til det offentlige.

Forbrugerombudsmand Christina Toftegaard Nielsen siger:

”Vi ser fortsat mange forbrugslån, som aldrig skulle være givet, fordi långiverne ikke har foretaget den lovpligtige kreditværdighedsvurdering af forbrugerne, før de bevilligede lånet. Forbrugerne har derfor siddet med lån, de ikke har haft mulighed for at betale tilbage.”

”Loven giver efter min mening ikke grundlag for, at forbrugslånsvirksomheder kan undlade at foretage en individuel kreditværdighedsvurdering af forbrugeren med henvisning til fx lånets eller ydelsens ringe størrelse. Har man en dårlig økonomi, kan selv små lån være svære at betale tilbage.”

”At en kreditværdighedsvurdering skal være fyldestgørende betyder, at långiveren skal danne sig et samlet billede af, om forbrugeren er i stand til at afvikle lånet til tiden. Vores behandling af lånesagerne viser fx, at banktransaktionsdata ikke kan stå alene som dokumentation for forbrugernes budget. Den skal sammenholdes med andre oplysninger, for eksempel fra eSKAT.”

Fakta: De nye sager om uansvarlig långivning

Følgende 18 lånevirksomheder har indgået de låneaftaler, som Forbrugerombudsmanden har vurderet, er ugyldige:

- Spar Nord (SparXpres) – 2 lån
- Nordea Finans – 1 lån
- Ekspres Bank – 13 lån
- Resurs Bank – 11 lån
- 4Finance (Vivus, Zaplo) – 17 lån
- Ferratum Denmark – 2 lån
- Bedre Kredit – 3 lån
- Creamfinance (Lendon) – 4 lån
- Repay Finance (Turbolån) – 4 lån

- Finans 247 (Lendomatic, Minifinans, Folkelånet) – 3 lån
- Blue Finance (KreditNu) – 1 lån
- Capitolia (Simbo, Kronelån) – 19 lån
- Basisbank – 2 lån
- 3C Retail (D:E:R, L'easy) – 7 lån
- Ikano Bank – 4 lån
- Santander Consumer Bank – 5 lån
- GoKredit – 1 lån
- Mozipo – 1 lån

Flere af virksomhederne er ikke enige i Forbrugerombudsmandens fortolkning af lovgivningen. Den endelige afklaring af spørgsmålet om lånenes gyldighed hører under domstolene. Langt de fleste af virksomhederne har dog valgt at eftergive renter og omkostninger eller hele gælden.

Forbrugerombudsmanden har orienteret Finanstilsynet om virksomhedernes manglende efterlevelse af pligten til at kreditværdighedsvurdere låneansøgere, da efterlevelse af reglerne om kreditværdighedsvurdering er én blandt flere betingelser for at opnå tilladelse som forbrugslånsvirksomhed. Overtrædelser af pligten til at kreditværdighedsvurdere låneansøgere er ikke strafbelagt.

Gode råd til forbrugerne:

Forbrugerombudsmanden har samlet nogle gode råd til forbrugere, der er blevet overgældsat som følge af långiveres mangelfulde kreditværdighedsvurdering:

1. Gør indsigelse: Skriv til din långiver, at det er din opfattelse, at han ikke har overholdt kreditvurderingspligten i kreditaftalelovens § 7 c, og at du derfor ikke skal betale renter og gebyrer. Henvis til Forbrugerombudsmandens sager om kreditaftalelovens § 7 c. Gem dokumentation for korrespondancen med din långiver.
2. Hvis du bliver sendt til inkasso: Skriv til inkassofirmaet, at du bestrider kravet, da du ikke mener, at din långiver har foretaget den lovpligtige kreditvurdering i kreditaftalelovens § 7 c, og at du derfor ikke skal betale renter og gebyrer. Gem dokumentation for korrespondancen med inkassofirmaet. Inkassofirmaet har pligt til at forholde sig til dine indsigelser. Inkassofirmaet må ikke fortsætte inddrivelsen af kravet uden først at forholde sig til dine indsigelser. Hvis du ønsker at klage over

inkassofirmaet, kan det ske til Politiets Administrative Centers afdeling for tilladelser. Hvis kravet inddrives af en advokat eller et advokatfirma, kan du klage til Advokatnævnet.

3. Hvis kravet bliver sendt i fogedretten eller du modtager en stævning/betalingspåkrav: Skriv til retten, at du bestrider kravet, da du ikke mener, at din långiver har foretaget den lovpligtige kreditvurdering i kreditaftalelovens § 7 c, og at dette har medført eller forværret din overgældsætning. Gør gældende, at du derfor ikke skal betale renter og gebyrer. Overhold de frister, retten giver dig, og mød op, hvis du bliver indkaldt til fogedretsmøde. Gør i så fald samme synspunkter gældende på retsmødet. Du kan med fordel undersøge, om du har en retshjælpsforsikring, der kan dække omkostningerne til en advokat. Hvis du har det, anbefaler vi dig at få en advokat til at bistå dig.
4. Indbring selv sagen for et ankenævn: Du kan indbringe sagen for et ankenævn, som derefter behandler sagen. Hvis din långiver er en bank, skal du indbringe sagen for Det Finansielle Ankenævn. Hvis din långiver ikke er en bank, skal du indbringe sagen for Nævnenes Hus. Når du indbringer sagen, skal du skrive til ankenævnet, at det er din opfattelse, at långiver ikke har overholdt kreditvurderingspligten i kreditaftalelovens § 7 c, og at dette har medført eller forværret din overgældsætning. Gør gældende, at du derfor ikke skal betale renter og gebyrer. Henvis til Forbrugerombudsmandens sager om kreditaftalelovens § 7 c.
5. Betal under protest: Hvis det er muligt for dig økonomisk, kan du overveje at betale under protest, dvs. betale kravet, men samtidig skrive til din långiver/inkassofirmaet, at din betaling ikke er udtryk for en anerkendelse af kravet, men alene sker for at undgå, at der påløber yderligere omkostninger. Gem dokumentation for skrivelsen. Indbring samtidig sagen for et ankenævn eller for retten.

Læs mere:

- Forbrugerombudsmanden offentliggjorde i juni en pressemeddelelse om 66 ugyldige lånesager

Lovgivning:

Kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1 og 2:

Vurdering af forbrugerens kreditværdighed

7 c. Kreditgiveren skal inden kreditaftalens indgåelse vurdere forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugeren og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser.

Stk. 2. Hvis kreditgiveren og forbrugeren efter kreditaftalens indgåelse bliver enige om at ændre det samlede kreditbeløb, skal kreditgiveren ajourføre de finansielle oplysninger, som kreditgiveren har om forbrugeren. Før enhver væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb skal kreditgiveren atter vurdere forbrugerens kreditværdighed.

Aftalelovens § 36 og 38 c:

§ 36. En aftale kan ændres eller tilsidesættes helt eller delvis, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Det samme gælder andre retshandler.

Stk. 2. Ved afgørelsen efter stk. 1 tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder.

§ 38 c. Ved forbrugeraftaler gælder § 36, stk. 1. Såfremt det vil være stridende mod hæderlig forretningsskik og bevirke en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren at gøre et aftalevilkår gældende, gælder de i § 36, stk. 1, nævnte retsvirkninger også, idet forbrugeren dog i så fald kan kræve, at den øvrige del af aftalen skal gælde uden ændringer, hvis dette er muligt.

Stk. 2. Ved forbrugeraftaler gælder § 36, stk. 2, med den ændring, at der ikke ved bedømmelsen af de forhold og omstændigheder, som er nævnt i § 36, stk. 2, herunder vilkår i andre aftaler, som hænger sammen med den pågældende aftale, kan tages hensyn til senere indtrufne omstændigheder til skade for forbrugeren med den virkning, at aftalen ikke kan tilsidesættes eller ændres.

Inkassolovens § 9

§ 9. Inkassovirksomhed skal udøves i overensstemmelse med god inkassoskik. Det er i strid med god inkassoskik at anvende metoder, der udsætter nogen for urimelig pression, skade eller ulempe.

Af forarbejderne til inkassolovens § 9 fremgår:

”Det forudsættes endvidere at ville være i strid med god inkassoskik, hvis inkassobureauet iværksætter inkassoskridt uden forinden at vurdere kravets berettigelse. Det skal altid

påses, at der må antages at bestå et skyldforhold, i praksis f.eks. ved at bede om fremlæggelse af kopi af en faktura. Ligeledes vil det være i strid med god inkassoskik at forsøge at inddrive krav, som endnu ikke er forfaldne til betaling. Hvis inddrivelse forudsætter komplicerede opgørelser – f.eks. ved tilbagetagelse af genstande solgt med ejendomsforbehold – skærpes kravene til inkassobureauets grundighed med hensyn til vurderingen af kravets berettigelse.

[…]

Hvis skyldneren bestrider fordringens eksistens eller opgørelsen af fordringen, vil det normalt være i strid med god inkassoskik at fortsætte inddrivelsen, medmindre nærmere undersøgelser viser, at indsigelsen ikke er berettiget. Undersøgelsens omfang må afhænge af karakteren af indsigelsen. Inkassobureauet m.v. kan ikke pålægge skyldneren at bevise, at en fordring ikke eksisterer, men dette må sammenholdes med, hvor godt kravet er dokumenteret fra den pågældende kreditors side. Gør skyldneren f.eks. blot gældende, at denne har betalt, vil det være tilstrækkeligt at anmode om dokumentation herfor, f.eks. ved kvittering for indbetaling via bank eller posthus. Kan skyldneren ikke fremvise sådan dokumentation, vil inddrivelsen normalt kunne fortsættes. Ved mere komplicerede indsigelser, f.eks. at en vare er defekt, eller at skyldneren har benyttet en adgang til modregning over for fordringshaveren, må inkassator normalt afstå fra at gøre mere ved sagen over for skyldneren. Der kan dog også her efter omstændighederne lægges vægt på, om skyldneren har underbygget indsigelsen."

Pressekontakt:
Forbrugerombudsmandens pressesekretariat på tlf. 4171 5098.

Kilde / Logo: Forbrugerombudsmanden

Online: https://pressemeddelelse.dk/pressemeddelelser/pressemeddelelse-forbrugerombudsmanden-yderligere-100-laaneaftaler-er-ugyldige/

Pressemeddelelsen er videreformidlet af Pressemeddelelse.dk. Pressemeddelelse.dk er ikke ansvarlig for indholdet. Spørgsmål til indholdet rettes til Forbrugerombudsmanden.